

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04

ZESPÓŁ REALIZACJI

BADAŃ

INTERNET:

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04

621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17

<http://www.cbos.pl>

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24

00 - 503 W A R S Z A W A

TELEFAX 629 - 40 - 89

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/63/99

PREFERENCJE PARTYJNE W KWIETNIU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, KWIECIEŃ '99

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Ostatni miesiąc obfitował w wydarzenia polityczne. Sprawy krajowe i problemy z naszej sceny politycznej przesłoniły jednak wydarzenia o charakterze międzynarodowym - interwencja wojsk NATO w Jugosławii i *exodus* Albańczyków z Kosowa. Dramat w Kosowie tym bardziej zaangażował uwagę polskiej opinii publicznej, że akcja NATO nastąpiła tuż po oficjalnym przyjęciu naszego kraju do struktur tej organizacji, dzięki czemu Polska znalazła się wyraźnie po jednej ze stron tego konfliktu.

W cieniu tych zdarzeń toczyło się życie polityczne w kraju. Za najważniejsze wydarzenie polityczne należy uznać od dawna zapowiadane i oczekiwane zmiany w rządzie, które jednak nie dla wszystkich członków koalicji okazały się satysfakcjonujące. Nie słabła też w ciągu ostatniego miesiąca aktywność opozycji, która raz po raz atakowała rząd. Okazją do tego stała się m.in. parlamentarna debata nad wnioskiem o odwołanie wicepremiera Balcerowicza. Wydarzeniom politycznym towarzyszyły niejednoznaczne informacje, jeśli chodzi o sytuację w gospodarce. Po niedawnej fali spektakularnych protestów odbyły się w stolicy manifestacje rolników przypominających rządowi o trudnej sytuacji polskiej wsi i rolnictwa. Protestowali również pracownicy radomskiego „Łucznika”. Po raz kolejny jako poważny problem polityczny, mogący zdestabilizować sytuację na naszej scenie politycznej, powróciła kwestia lustracji. Wszystkie te sprawy i wydarzenia mogły wpłynąć na układ preferencji wyborczych Polaków.

Gdyby wybory do Sejmu odbywały się w kwietniu, udział w nich wzięłoby - według własnych deklaracji¹ - 56% Polaków, a więc niemal tyle samo, co przed miesiącem.

---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (107) przeprowadzono w dniach 8-13 kwietnia ‘99 na 1092-osobowej reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłej ludności Polski.

**POPARCIE DLA PARTII I UGRUPOWAŃ POLITYCZNYCH WŚRÓD OSÓB DEKLARUJĄCYCH UDZIAŁ
W POTENCJALNYCH WYBORACH PARLAMENTARNYCH**

Partie i ugrupowania polityczne	'98											'99			
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
	w procentach														
SLD	25	21	24	27	24	31	22	28	29	30	28	27	29	28	28
AWS	32	29	30	27	25	20	25	23	38	28	29	28	22	22	23
PSL	8	10	8	6	7	6	10	8	8	8	9	9	11	9	11
UW	15	14	14	12	15	13	13	12	7	12	12	11	15	9	7
UP	6	6	8	8	8	9	6	8	4	3	6	7	7	5	3
ROP	5	5	3	4	3	3	4	4	2	3	3	2	3	4	3
KPEiR	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	2	3	2
ZZR „Samoobrona”	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2
ChD III RP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	2
UPR	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1
KPEiR RP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	1	1
PLD	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0
Inna partia	2	3	4	4	4	4	5	3	4	5	3	3	2	3	1
Trudno powiedzieć	7	12	10	12	14	14	14	13	7	11	9	8	8	11	15
N	696	670	707	975	708	649	618	736	678	657	620	650	635	601	610

Od lutego niezmiennie największym poparciem cieszy się SLD, za którym opowiada się 28% potencjalnych wyborców. Notowania tej formacji nie ulegają większym zmianom od września ubiegłego roku. Kwiecień nie przyniósł istotnych zmian także w poparciu dla AWS. Po lutowym spadku notowań odsetek osób zamierzających głosować na Akcję w dalszym ciągu utrzymuje się na relatywnie niskim - w porównaniu z wcześniejszymi wynikami - poziomie. Trzecie miejsce w rankingu ugrupowań cieszących się największym społecznym poparciem przypadło w tym miesiącu PSL. Zamiar oddania głosu na partię ludowców deklaruje obecnie 11% badanych, a więc nieznacznie więcej niż przed miesiącem (różnica w granicach błędu statystycznego). Mniej głosów niż PSL uzyskałaby w ewentualnych wyborach UW, za którą opowiada się 7% badanych wybierających się do urn. W porównaniu

z marcem poparcie dla partii Leszka Balcerowicza spadło wprawdzie nieznacznie (o 2 punkty procentowe - różnica w granicach błędu statystycznego), jednak są to jedne z najniższych notowań UW od czasu ostatnich wyborów parlamentarnych. Ostatnio ugrupowanie to miało równie niskie poparcie w październiku ubiegłego roku.

Gdyby wybory odbywały się w kwietniu, poza parlamentem znalazłyby się prawdopodobnie wszystkie pozostałe uwzględnione w naszym badaniu ugrupowania, w tym ROP Jana Olszewskiego (3%), a także Unia Pracy (3%). Wymaganego dla partii pięcioprocentowego progu poparcia nie przekroczyłyby zarówno obie partie emeryckie - KPEiR (2%) i KPEiR RP (1%), jak też ChD III RP i „Samoobrona” (po 2%). Jeszcze mniej głosów zyskałyby UPR (1%) i PLD (0,3%).

Opracowała
Agnieszka CYBULSKA

A N E K S

Tabela 1. Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?
 1 - Na pewno wziął(ę)by w nich udział; 2 - Nie wiem, czy wziął(ę)by w nich udział; 3 - Na pewno nie wziął(ę)by w nich udziału

	(%)			
	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	56	20	24	1092
Płeć				
Mężczyźni	59	18	23	517
Kobiety	53	22	25	575
Wiek				
18-24 lat	47	30	23	157
25-34	50	22	29	193
35-44	55	22	23	226
45-54	59	15	26	202
55-64	65	15	20	135
65 lat i więcej	61	19	20	179
Miejsce zamieszkania				
Wies	62	19	20	392
Miasto do 20 tys.	53	26	20	145
20 - 100 tys.	56	17	26	220
101 - 500 tys.	49	21	31	218
501 tys. i więcej mieszk.	54	22	24	116
Wykształcenie				
Podstawowe	54	19	27	364
Zasadnicze zawodowe	49	27	24	280
Średnie	60	18	22	356
Wyższe	68	13	19	92
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	65	11	25	71
Prac.umysł.niż.szczebła	61	17	22	121
Pracownicy fiz.- umysł.	58	22	20	89
Robotnicy wykwalifikowani	45	27	29	122
Robotnicy niewykwalifik.	61	19	20	45
Rolnicy	68	18	14	59
Pracujący na własny rach.	61	25	14	51
Bierni zawodowo				
Renciści	47	20	33	141
Emeryci	64	17	19	197
Uczniowie i studenci	64	20	16	56
Bezrobotni	38	29	33	89
Gospodynie domowe i inni	50	21	28	51
Pracuje w:				
sferze budżetowej	54	21	25	108
sekt. państw., publicznym	59	17	24	129
sp. właśc. pryw. i państwa	53	17	30	92
sekt. pryw. poza rolnict.	56	26	18	194
prywatnym gosp. rolnym	73	15	12	71
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	54	20	26	181
276 - 399	46	29	25	133
400 - 549	57	19	24	235
550 - 799	58	15	27	149
Powyżej 799 zł	76	7	17	133
Ocena własnych war. mater.				
Złe	44	25	30	325
Średnie	58	21	21	492
Dobre	66	14	20	275
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	64	19	18	68
Raz w tygodniu	59	18	23	595
Kilka razy w miesiącu	55	26	19	141
Kilka razy w roku	49	26	25	197
W ogóle nie uczestniczy	44	16	40	87
Poglądy polityczne				
Lewica	69	11	20	286
Centrum	46	25	28	273
Prawica	66	16	17	268
Trudno powiedzieć	41	30	29	263

Tabela 2. Gdyby miał(a) Pan(i) wybierać z poniższej listy, to na którą partię by Pan(i) głosował(a)?

(%)

	AWS	ChD III RP	KPEiR	KPEiR RP	PSL	PLD	ROP	SLD
Ogółem	23	2	2	1	11	0	3	28
Płeć								
Mężczyźni	20	2	1	1	13	0	3	31
Kobiety	25	2	4	2	10	0	3	25
Wiek								
18-24 lat	32	0	0	0	0	0	0	17
25-34	21	0	1	1	12	1	2	27
35-44	24	4	1	1	17	0	6	25
45-54	15	1	3	2	12	0	2	39
55-64	21	2	4	1	13	0	7	33
65 lat i więcej	26	4	5	3	10	0	1	27
Miejsce zamieszkania								
Wieś	19	1	3	2	19	0	4	23
Miasto do 20 tys.	28	3	2	1	5	0	1	24
20 - 100 tys.	21	2	2	2	6	1	6	38
101 - 500 tys.	21	4	3	0	8	1	2	34
501 tys.i więcej mieszk.	37	2	2	0	4	0	0	27
Wykształcenie								
Podstawowe	19	2	5	2	15	0	4	30
Zasadnicze zawodowe	16	3	2	2	17	0	0	27
Średnie	32	2	1	1	5	1	5	30
Wyższe	19	0	2	0	8	0	2	21
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	22	0	3	0	7	0	0	27
Prac. umysł. niż. szczebla	30	0	0	2	7	1	3	30
Pracownicy fiz.- umysł.	18	2	3	0	15	1	6	31
Robotnicy wykwalifikowani	14	0	0	0	14	0	1	32
Robotnicy niewykwalifik.	24	0	0	8	19	0	10	13
Rolnicy	5	3	0	0	6	0	6	13
Pracujący na własny rach.	36	3	3	0	10	0	2	31
Bierni zawodowo								
Renciści	21	0	8	2	13	0	3	37
Emeryci	24	4	5	2	10	0	4	30
Uczniowie i studenci	32	0	0	0	0	0	0	24
Bezrobotni	19	2	0	0	5	0	2	35
Gospodynie domowe i inni	23	7	0	0	0	0	13	16
Pracuje w:								
sferze budżetowej	26	0	2	0	18	1	3	29
sekt. państw., publicznym	28	0	0	4	6	1	4	25
sp. wiaśc. pryw. i państwa	16	2	0	0	13	0	0	35
sekt. pryw. poza rolnict.	25	2	2	1	9	0	1	29
prywatnym gosp. rolnym	8	2	0	0	34	0	7	15
Dochody na jedną osobę								
Do 275 zł	14	4	2	4	17	0	7	28
276 - 399	18	1	2	2	13	0	3	26
400 - 549	26	2	4	1	11	1	4	30
550 - 799	32	0	1	0	13	0	3	28
Powyżej 799 zł	26	0	2	0	3	1	3	36
Ocena własnych war. mater.								
Złe	15	4	3	2	14	0	5	36
Średnie	24	2	3	1	9	0	3	28
Dobre	26	1	1	1	13	0	2	23
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	51	5	4	0	9	0	3	15
Raz w tygodniu	26	2	2	2	15	0	3	23
Kilka razy w miesiącu	13	1	5	2	7	0	8	37
Kilka razy w roku	10	1	3	1	6	0	0	43
W ogóle nie uczestniczy	7	6	0	0	3	0	2	46
Poglądy polityczne								
Lewica	1	0	1	0	12	0	2	67
Centrum	12	6	5	5	17	1	3	18
Prawica	60	2	1	0	5	0	5	4
Trudno powiedzieć	13	0	5	2	14	0	3	11

Tabela 2 cd. Gdyby miał(a) Pan(i) wybierać z poniższej listy, to na którą partię by Pan(i) głosował(a)?

	(%)						
	UPR	UP	UW	"Samo- obrona"	Inna	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	1	3	7	2	1	15	610
Płeć							
Mężczyźni	0	3	6	3	1	15	306
Kobiety	1	3	8	1	1	15	304
Wiek							
18-24 lat	0	5	17	3	0	26	74
25-34	2	3	12	1	0	17	96
35-44	0	4	6	3	1	8	124
45-54	0	2	6	2	1	15	119
55-64	1	2	4	0	1	10	87
65 lat i więcej	0	2	4	1	1	17	109
Miejsce zamieszkania							
Wieś	0	2	3	4	0	20	241
Miasto do 20 tys.	0	3	13	1	1	19	77
20 - 100 tys.	0	3	6	0	1	11	124
101 - 500 tys.	1	4	14	0	0	9	106
501 tys.i więcej mieszk.	2	4	10	0	3	10	62
Wykształcenie							
Podstawowe	0	2	1	1	1	20	197
Zasadnicze zawodowe	0	5	7	4	0	17	137
Średnie	1	7	7	1	0	12	213
Wyższe	3	5	31	0	3	7	63
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	2	2	31	0	4	3	46
Prac.umysł.niż.szczebła	2	2	10	0	0	12	73
Pracownicy fiz.-umysł.	0	3	12	0	1	10	51
Robotnicy wykwalifikowani	0	7	3	2	0	23	54
Robotnicy niewykwalifik.	0	11	0	3	0	22	28
Rolnicy	0	5	14	9	0	9	40
Pracujący na własny rach.	0	0	0	0	3	13	31
Bierni zawodowo							
Renciści	0	0	1	2	1	12	66
Emeryci	1	2	3	0	1	13	125
Uczniowie i studenci	0	2	12	7	0	22	36
Bezrobotni	0	5	5	4	0	23	34
Gospodynie domowe i inni	0	5	0	0	0	37	25
Pracuje w:							
sferze budżetowej	0	2	13	0	0	5	59
sekt. państw., publicznym	1	9	10	0	1	11	76
sp. właśc. pryw. i państwa	0	3	13	2	3	13	49
sekt. pryw. poza rolnict.	2	1	7	1	1	19	109
prywatnym gosp. rolnym	0	4	11	7	0	12	52
Dochody na jedną osobę							
Do 275 zł	0	2	2	5	1	15	98
276 - 399	0	4	4	2	0	24	62
400 - 549	0	3	4	2	0	11	133
550 - 799	1	1	7	0	4	9	86
Powyżej 799 zł	2	4	18	0	0	6	100
Ocena własnych war. mater.							
Źle	0	3	4	5	1	9	144
Średnie	0	3	7	1	1	17	284
Dobre	2	4	12	0	0	16	181
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	0	0	9	0	2	3	43
Raz w tygodniu	0	2	6	1	1	17	351
Kilka razy w miesiącu	1	3	4	3	0	17	78
Kilka razy w roku	0	6	12	4	1	11	97
W ogóle nie uczestniczy	3	8	8	0	2	14	38
Poglądy polityczne							
Lewica	0	5	4	3	0	5	198
Centrum	0	5	16	0	1	11	127
Prawica	2	1	9	1	1	8	177
Trudno powiedzieć	0	0	0	3	0	48	108